

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0136

Elektrizační soustavy: páteř energetického systému EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. června 2025 o elektrizačních soustavách: páteř energetického systému EU (2025/2006(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 194 této smlouvy,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. července 2020 nazvané „Cesta ke klimaticky neutrálnímu hospodářství: Strategie EU pro integraci energetického systému“ (COM(2020)0299),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. listopadu 2023 nazvané „Elektrizační soustavy, chybějící článek – Akční plán EU pro elektrizační soustavy“ (COM(2023)0757),
- s ohledem na zprávu Komise z ledna 2025 nazvanou „Investiční potřeby evropské energetické infrastruktury pro dekarbonizované hospodářství“¹,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. února 2025 nazvané „Akční plán pro cenově dostupnou energii – Odhalení skutečné hodnoty energetické unie s cílem zajistit cenově dostupnější, účinnější a čistší energii pro všechny Evropany“ (COM(2025)0079),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. února 2025 nazvané „Sdělení o Dohodě o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace“ (COM(2025)0085),

¹ Evropská komise: Generální ředitelství pro energetiku, Artelys, LBST, Trinomics, Finesso, A. et al., *Investment needs of European energy infrastructure to enable a decarbonised economy – Final report*, Úřad pro publikace Evropské unie, 2025.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2025 nazvané „Průmyslový akční plán pro evropský automobilový průmysl“(COM(2025)0095),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1153 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro propojení Evropy a zrušují nařízení (EU) č. 1316/2013 a (EU) č. 283/2014¹ (nařízení o Nástroji pro propojení Evropy),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/869 ze dne 30. května 2022, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě, mění nařízení (ES) č. 715/2009, (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943 a směrnice 2009/73/ES a (EU) 2019/944 a zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013² (nařízení o transevropské energetické síti – TEN-E),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU³,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou⁴,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652⁵ (směrnice o obnovitelných zdrojích energie),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1275 ze dne 24. dubna 2024 o energetické náročnosti budov⁶,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1711 ze dne 13. června 2024, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944, pokud jde o zlepšení uspořádání unijního trhu s elektřinou⁷,

¹ Úř. věst. L 249, 14.7.2021, s. 38, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>.

² Úř. věst. L 152, 3.6.2022, s. 45, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>.

³ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>.

⁴ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>.

⁵ Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>.

⁶ Úř. věst. L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>.

⁷ Úř. věst. L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>.

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1747 ze dne 13. června 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943, pokud jde o zlepšení uspořádání unijního trhu s elektřinou¹ (nařízení o uspořádání trhu s elektřinou),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013², které zohledňuje cíle v oblasti propojení elektroenergetických soustav,
- s ohledem na závěry Rady na téma „Rozvoj udržitelné infrastruktury elektrizační soustavy“ ve znění schváleném Radou pro dopravu, telekomunikace a energetiku na zasedání konaném dne 30. května 2024,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o komplexním evropském přístupu ke skladování energie³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2021 o Evropské strategii pro integraci energetického systému⁴,
- s ohledem na zprávu Agentury Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) z ledna 2023 o metodice tvorby sazeb za přenos a distribuci elektřiny v Evropě,
- s ohledem na zprávu agentury ACER ze dne 19. prosince 2023 s názvem „Odezva na straně poptávky a další distribuované zdroje energie: jaké překážky je brzdí?“,
- s ohledem na zprávu Evropské sítě provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (ENTSO-E) s názvem „Přezkum nabídkových zón za cílový rok 2025“⁵,

¹ Úř. věst. L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj>.

² Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>.

³ Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 58.

⁴ Úř. věst. C 15, 12.1.2022, s. 45.

⁵ Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (ENTSO-E), „Bidding Zone Review of the 2025 Target Year“ (Přezkum nabídkových zón za cílový rok 2025), duben 2025,
https://eepublicdownloads.blob.core.windows.net/public-cdn-container/clean-documents/Network%20codes%20documents/NC%20CACM/BZR/2025/Bidding_Zone_Review_of_the_2025_Target_Year.pdf.

- s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A10-0091/2025),
- A. vzhledem k tomu, že elektrizační soustavy mají zásadní význam pro to, aby Unie mohla uskutečnit přechod na čistou energii a zajistit dodávky energie z obnovitelných zdrojů a zároveň podporovat hospodářský růst a prosperitu; vzhledem k tomu, že neefektivnost a nedostatečná integrace mají nepříznivý dopad na ceny energie pro spotřebitele a podniky;
- B. vzhledem k tomu, že kvůli rostoucí poptávce po elektřině je vedle významných investic a modernizace zapotřebí regulační dohled, aby došlo ke zvýšení přeshraniční a vnitrostátní přenosové kapacity a k modernizaci infrastruktury a aby se tak zajistila flexibilní, decentralizovanější, digitalizovaná a odolná elektrizační soustava;
- C. vzhledem k tomu, že nedostatečné propojení a problematická místa soustav jsou jedním z hlavních důvodů, proč EU nemůže plně využívat značný instalovaný výkon větrné a solární energie, a zajistit tak dostupné ceny pro domácnosti a průmysl; vzhledem k tomu, že chybějící výkonné propojení energetických soustav mezi regiony s odlišnými přírodními a klimatickými charakteristikami vede v některých z nich k nadprodukcí energie a administrativnímu omezování její výroby z obnovitelných zdrojů, zatímco jiné se potýkají s nedostatečnými dodávkami a vysokými cenami;
- D. vzhledem k tomu, že provozovatelé přenosových soustav mají zásadní význam pro integraci obnovitelné energie z moří do elektrizační soustavy EU, zejména v případě, kdy jsou připojeni k více než jednomu trhu; vzhledem k tomu, že pokud provozovatelé přenosových soustav nezajistí dohodnutou kapacitu soustavy, měla by být tvůrcům projektů vyplacena náhrada za ztrátu vývozní kapacity, která by byla financována z příjmů z přetížení soustavy; vzhledem k tomu, že tato náhrada by měla být spravedlivě rozdělena mezi provozovatele přenosových soustav a měla by být v souladu se zásadou zákazu diskriminace a maximalizace přeshraničního obchodu; vzhledem k tomu, že to podtrhává význam zachování funkčního páteřního propojovacího vedení, jelikož výpadky kapacity propojovacího vedení mohou mít za následek náklady jak pro výrobce, tak pro provozovatele přenosových soustav;
- E. vzhledem k tomu, že Evropa dosáhne svých cílů v oblasti dekarbonizace pouze tehdy, pokud bude uplatňovat koordinovaný celoevropský přístup k plánování elektrizační soustavy, který předpokládá propojení napříč hranicemi, odvětvími a regiony;
- F. vzhledem k tomu, že aby byl zajištěn účinný rozvoj evropské elektrizační soustavy, musí být plánování přenosových a distribučních elektrizačních soustav koordinováno;

- G. vzhledem k tomu, že elektrická síť EU byla vybudována pro ekonomiku 20. století založenou na centralizované výrobě elektřiny z fosilních paliv a k tomu, aby splňovala požadavky digitalizované ekonomiky s vyšší mírou elektrifikace a vyšším podílem decentralizované a nestálé energie z obnovitelných zdrojů, musí být modernizována;
- H. vzhledem k tomu, že přeshraniční propojovací vedení a infrastruktura distribuční a přenosové soustavy mají zásadní význam pro integraci obnovitelných zdrojů energie, snížení nákladů evropských spotřebitelů a zvýšení bezpečnosti dodávek;
- I. vzhledem k tomu, že projekty na úrovni distribuční soustavy už jsou způsobilé k získání finančních prostředků v rámci Nástroje pro propojení Evropy – Energetika; vzhledem k tomu, že v rámci nejnovějšího seznamu projektů společného zájmu však byla na distribuční soustavy vyčleněna jen malá část těchto prostředků; vzhledem k tomu, že uvedený nástroj by měl lépe odrážet úlohu distribučních soustav při plnění cílů EU v oblasti energetiky a klimatu;
- J. vzhledem k tomu, že podle výpočtů sítě ENTSO pro elektřinu by přeshraniční investice do elektřiny ve výši 13 miliard EUR ročně do roku 2050 vedly ke snížení nákladů na celý systém o 23 miliard EUR ročně;
- K. vzhledem k tomu, že zásada „energetická účinnost v první řadě“ je jednou ze základních zásad energetické politiky EU a je právně závazná; vzhledem k tomu, že správné uplatňování této zásady výrazně sníží spotřebu energie, a tím i potřebu investic do elektrizačních soustav a propojovacích vedení;
- L. vzhledem k tomu, že pro úspěšnou energetickou transformaci a spolehlivý evropský energetický systém je klíčové udržet v rovnováze trojúhelník energetické politiky EU, tj. udržitelnost, bezpečnost dodávek energie a cenovou dostupnost;
- M. vzhledem k tomu, že plánování sítí je dlouhodobý proces úzce spojený se stabilitou investic;
- N. vzhledem k tomu, že v souvislosti s rostoucím podílem obnovitelných zdrojů energie se očekává, že do roku 2030 dojde ke zdvojnásobení potřeb v oblasti flexibility energetické soustavy; vzhledem k tomu, že pro stabilitu soustavy má proto zásadní význam flexibilita na straně poptávky; vzhledem k tomu, že zapojení jednotlivých občanů, podniků a komunit do trhu s elektřinou může síti přinést celou řadu výhod, jako je větší účinnost a odolnost systému, optimalizace investic, větší přijatelnost pro společnost a nižší náklady na energii; vzhledem k tomu, že i nadále přetrvává obava z významných prodlev a nedůslednosti při uplatňování stávajících předpisů EU týkajících se

energie pro občany, flexibility na straně poptávky a provozu inteligentních sítí;

- O. zdůrazňuje, že recyklace pokrývá 40 % až 55 % evropské spotřeby hliníku a mědi, je však třeba zvážit další opatření na rozšíření recyklační kapacity, sběru odpadu a efektivity dodavatelského řetězce;
- P. vzhledem k tomu, že se ve společném prohlášení Komise a vysoké představitelky s názvem „Akční plán EU pro bezpečnost kabelů“ poukazuje na to, jak je důležité zajistit bezpečné dodávky náhradních kabelů a zásoby základního materiálu a zařízení;
- Q. vzhledem k tomu, že výpadek elektřiny, k němuž dne 28. dubna 2025 došlo na Iberském poloostrově a v některých částech Francie, ukázal mimo jiné i to, jak důležité je zvýšit odolnost energetické soustavy zajištěním její správné údržby, ochrany a neustálé rovnováhy mj. prostřednictvím poskytování flexibilních systémových služeb a zajištěním lepšího přeshraničního propojení energetických soustav, tak aby byla v případě výpadku systému zajištěna rychlá obnova jeho činnosti;
- R. vzhledem k tomu, že provozovatelé soustav na celostátní a regionální úrovni plní důležité úkoly, zejména v oblasti bezpečnosti dodávek energie; vzhledem k tomu, že všechny úkoly regulační povahy by měly plnit regulační úřady jednající v zájmu veřejnosti; vzhledem k tomu, že kromě plnění těchto úkolů může větší úloha regulátorů a agentury ACER v rámci plánování, např. při plánování soustavy v rámci stávajícího desetiletého plánu rozvoje sítě ENTSO pro elektřinu, přispět k řešení nedostatků, jak se uvádí ve zprávě o monitorování energetické soustavy; vzhledem k tomu, že nehledě na úlohu provozovatelů přepravních soustav při vypracovávání těchto scénářů by mohlo zapojení agentury ACER do raných fází tohoto procesu pomoci zajistit, aby se při vypracovávání těchto scénářů dodržovaly pokyny v souladu s nařízením o transevropské energetické síti – TEN-E;
- S. vzhledem k tomu, že rozvoj propojení energetických soustav přispěje k další integraci trhu s elektřinou v EU, což nejen zvýší flexibilitu a odolnost soustavy, ale také umožní dosáhnout úspor z rozsahu při výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů;
- T. vzhledem k tomu, že aby bylo možné zavést nezbytné technologie pro využití obnovitelných zdrojů energie, výstavbu elektrizačních soustav a zajištění energetické účinnosti, bude nutné zvýšit počet pracovníků v energetice o 50 %¹;

¹ Sdělení Komise ze dne 5. března 2025 nazvané „Unie dovedností“ (COM(2025)0090).

- U. vzhledem k tomu, že páteř hospodářství, podnikání a inovací v EU představují malé a střední podniky, které tvoří 99 % podniků, zajišťují pracovní místa pro více než 85 milionů občanů EU a generují více než 58 % HDP Unie;
- V. vzhledem k tomu, je důležité zvýšit decentralizovanou výrobu a reakci na straně poptávky, abychom byli méně závislí na centralizované výrobě elektřiny, která může být snadným cílem fyzických hrozeb či kybernetických útoků nebo může být ohrožena klimatickými jevy;
1. vyzývá členské státy, aby v plném rozsahu prozkoumaly, zoptimalizovaly, zmodernizovaly a rozšířily kapacitu svých elektrizačních soustav, včetně přenosové a distribuční kapacity; považuje elektrizační soustavy za jeden z ústředních prvků přechodu EU na konkurenceschopné klimaticky neutrální hospodářství do roku 2050, které by bylo schopno pojmout vysoký objem technologií nestálé energie z obnovitelných zdrojů, případně pokrýt měnící se zdroje poptávky, jež jsou dány zvýšenou mírou elektrifikace a rozvojem digitálních technologií; bere na vědomí, že členské státy mohou o skladbě svých zdrojů energie rozhodovat samy;
 2. vyzývá Komisi, členské státy, agenturu ACER, subjekt EU DSO¹ a síť ENTSO pro elektřinu², aby neprodleně provedly opatření v rámci akčního plánu EU pro elektrizační soustavy, akčního plánu pro dostupné ceny energie, reformy uspořádání trhu s elektřinou a směrnice o obnovitelných zdrojích energie;
 3. poukazuje na to, že dokončení integrace trhu s energií v EU ušetří až 40 miliard EUR ročně a že 50% nárůst přeshraničního obchodu s elektřinou by mohl zvýšit roční HDP Unie o 0,1 %³;

Význam elektrizačních soustav pro transformaci evropské energetiky

-
- ¹ Subjekt EU DSO je technický odborný orgán a sdružení provozovatelů distribučních soustav pověřený nařízením o vnitřním trhu s elektřinou ((EU) 2019/943), jehož úkolem je podporovat fungování trhu s elektřinou a usnadňovat energetickou transformaci.
- ² Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (ENTSO-E) je sdružení pro spolupráci evropských provozovatelů přenosových soustav.
- ³ Mezinárodní měnový fond (MMF), podkladová zpráva MMF o integraci trhu EU s energií, 16. ledna 2025, jak je začleněna do informační zprávy Rady ze dne 17. ledna 2025 o integraci trhu EU s energií: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5438-2025-INIT/en/pdf>.

4. vítá sdělení Komise o elektrizačních soustavách¹; upozorňuje na očekávaný nárůst spotřeby elektřiny o 60 % do roku 2030, rostoucí potřebu začlenit do soustavy velký podíl nestálé energie z obnovitelných zdrojů a nutnost upravit elektrizační soustavy tak, aby byly decentralizovanější, digitalizovanější a flexibilnější, včetně optimalizace jejich provozu, využití veškerých místních flexibilních zdrojů, odezvy na straně poptávky a řešení týkajících se ukládání energie, za účelem doplnění velkoobchodních trhů a zvýšení odolnosti soustav, což povede do roku 2025 k dalšímu rozšíření přeshraniční kapacity o 23 GW a do roku 2030 o dalších 64 GW; konstatuje, že více než 40 % distribučních soustav v Unii je starších 40 let a je třeba je modernizovat²;
5. opakuje, že do roku 2030 musí Unie investovat přibližně 375 až 425 miliard EUR do distribučních soustav a celkem 584 miliard EUR do elektrizačních přenosových a distribučních soustav³, mj. do přeshraničních propojovacích vedení a do přizpůsobení distribučních soustav energetické transformaci;
6. se znepokojením konstatuje, že v roce 2023 činily náklady na řešení problému s přetížením přenosové elektrizační soustavy v EU 4,2 miliardy EUR,⁴ že tyto náklady nadále rostou a síťové omezení je překážkou, která brání zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů; konstatuje, že tento údaj nezahrnuje distribuční elektrizační soustavu; zdůrazňuje, že v několika členských státech bylo v roce 2023 z důvodu nedostatečné kapacity elektrizační soustavy síťově omezeno téměř 30 TWh elektřiny z obnovitelných zdrojů; upozorňuje dále na prudký nárůst ročních záporných cen elektřiny ze 154 hodin v roce 2018 na 1 031 hodin v září 2024⁵, což bylo do značné míry způsobeno přetížením elektrizační soustavy na hranicích a nedostatečnou skladovací kapacitou, flexibilitou a reakcí na straně poptávky na trhu s elektřinou, takže dočasně nebylo možné zajistit, aby měnící se dodávky energie z obnovitelných zdrojů odpovídaly poptávce po elektřině; zdůrazňuje, že řešení těchto problémů by mohlo pomoci absorbovat přebytečnou nabídku a tím maximalizovat využívání stávající elektrizační infrastruktury, ale že stávající tržní a regulační rámce často neposkytují odpovídající pobídky k dosažení tohoto cíle;

¹ Sdělení Komise ze dne 28. listopadu 2023 s názvem „Elektrizační soustavy, chybějící článek – Akční plán EU pro elektrizační soustavy“ (COM(2023)0757).

² Tamtéž.

³ Tamtéž.

⁴ Zpráva agentury ACER o monitorování trhu za rok 2024, „Přenosové kapacity pro obchod s elektřinou mezi zónami a řízení přetížení v EU“, 3. července 2024.

⁵ Zpráva agentury ACER o monitorování trhu za rok 2024, „Hlavní vývoj na velkoobchodních trzích EU s elektřinou“, 20. března 2024.

7. zdůrazňuje, že důsledkem chybějící modernizace a rozšiřování elektrizační soustavy EU a rychlého zavádění velkého objemu nestálé energie z obnovitelných zdrojů, které jsou předpokladem pro dosažení našich cílů, je a bude velké množství vyrobené energie, která bude (na základě pokynů k omezení výkonu) tzv. „vypínána“; je přesvědčen, že vypínání obnovitelných zdrojů energie způsobené přetížením soustavy a síťovým omezováním představuje nepřijatelné plýtvání hodnotnou elektřinou z obnovitelných zdrojů i penězi; vyzývá Komisi, aby v rámci připravovaného balíčku opatření pro evropské elektrizační soustavy vypracovala strategii EU, která by výrazně snížila vypínání obnovitelných zdrojů energie;
8. poukazuje na úlohu inteligentních soustav při zlepšování řešení problémů s přetížením a při optimalizaci distribuce elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů; zdůrazňuje, že přispívají k flexibilitě sítě díky začlenění digitálních nástrojů, které usnadňují reakci na straně poptávky a kolektivní vlastní spotřebu; poukazuje na to, že lepší řízení sítě zvyšuje energetickou odolnost, snižuje síťová omezení a zajišťuje dodávky v době špičkového zatížení;
9. zdůrazňuje, že infrastruktura elektrizačních soustav je z hlediska dosažení strategické autonomie EU a jejích cílů v oblasti klimatu a energetiky prioritou; bere na vědomí závazek k provedení elektrifikace uvedený v Dohodě o čistém průmyslu, jehož hlavním výkonnostním ukazatelem je zajištění 32% míry elektrifikace do roku 2030 a jehož splnění bude vyžadovat výraznou trvalou modernizaci a výstavbu elektrizačních soustav; vyjadřuje politování nad tím, že kvůli prodávám ve vyřizování žádostí o připojení k elektrizačním soustavám je tempo elektrifikace pomalejší, a to i v těch členských státech, kde výroba z obnovitelných zdrojů rychle roste;
10. poukazuje zejména na zásadní úlohu, kterou při podpoře místního hospodářství mohou hrát energetická společenství; s politováním konstatuje, že v důsledku regulačních překážek a omezených zdrojů se tato společenství a menší provozovatelé potýkají v otázce přístupu k elektrizační soustavě a k finančním prostředkům na její výstavbu s nadměrnými problémy; vyzývá proto členské státy, které v této oblasti zaostávají, aby uplatňovaly veškerá ustanovení balíčku opatření týkajících se čisté energie, balíčku „Fit for 55“ a ustanovení směrnice o obnovitelných zdrojích energie a umožnily občanům, obcím, malým a středním podnikům a společnostem aktivně se podílet na trhu s energií, zejména zavedením podpůrného rámce pro společenství pro obnovitelné zdroje a prosazováním systémů umožňujících společné využívání energie; vyzývá, aby se v rámci unijního financování elektrizačních soustav a financování na úrovni členských států přihlíželo ke specifickým potřebám projektů, které prosazují energetická společenství;

Právní situace a výzvy

11. je přesvědčen, že regulační stabilita je jednou z klíčových podmínek pro uvolnění soukromých investic do elektrizační soustavy a umožnění cenově dostupné elektrifikace hospodářství EU, a připomíná, že předtím, než se bude uvažovat o případném přezkumu už přijatých právních předpisů, je třeba zajistit jejich uplatňování;
12. zdůrazňuje, že integrované plánování elektrizačních soustav ve všech odvětvích na místní, regionální, celostátní a unijní úrovni povede ke zvýšení účinnosti systému a snížení nákladů; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby směřovaly k integrovanému plánování a zajistily, aby plány rozvoje elektrických sítí byly v případě všech úrovní napětí sladěny s vnitrostátními plány v oblasti energetiky a klimatu na období let 2021–2030; konstatuje, že posílený rámec správy by pomohl zajistit soulad mezi plány rozvoje elektrizačních soustav a politickými cíli na úrovni členských států i EU; je si vědom toho, že zatímco členské státy jsou povinny podávat zprávy o svém přínosu k dosažení cílů EU prostřednictvím vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, provozovatelé distribučních soustav v současné době nemají stejnou povinnost, pokud jde o systematické podávání zpráv na úrovni EU;
13. zdůrazňuje, že efektivními nástroji pro rozvoj přeshraniční energetické infrastruktury Unie jsou nařízení o TEN-E, projekty společného zájmu a projekty ve společném zájmu; vyjadřuje politování nad nedostatky současného desetiletého plánu rozvoje sítě pro evropskou elektroenergetickou infrastrukturu, v jehož důsledku investiční zájmy neodpovídají přeshraničním potřebám¹, a nad tím, že plánování sítě plně nevyužívá možnosti přeshraničních a meziodvětvových úspor²; vyjadřuje navíc politování nad zpožděním při dokončování projektů společného zájmu; naléhavě vyzývá Komisi, aby zavedla koordinovanější dlouhodobé meziodvětvové plánování s cílem dosáhnout souvisejících úspor a přínosu v celé Unii; zdůrazňuje, že koordinované plánování by umožnilo lépe rozdělit náklady na infrastrukturu mezi členské státy; konstatuje, že ačkoli nařízení o TEN-E umožňuje, aby projekty inteligentních elektrizačních soustav s přeshraničním dopadem získaly status projektu společného zájmu i v případě, že nepřekračují fyzickou hranici, na seznamu projektů společného zájmu bylo v roce 2023 pouze pět takových projektů; je proto pevně přesvědčen, že proces určení projektů společného zájmu je třeba v zájmu větší jasnosti a transparentnosti posílit; vyzývá členské státy, aby dovedly projekty společného zájmu do úplného konce; vyzývá Komisi, aby urychleně navrhla cílenou revizi nařízení o TEN-E s cílem 1) zavést stabilní proces plánování, který by kombinoval úkoly provozovatelů soustav s širší úlohou agentury ACER, jež by měla za úkol požadovat změny

¹ Zpráva agentury ACER o monitorování za rok 2024, „Rozvoj elektroenergetické infrastruktury na podporu konkurenceschopného a udržitelného energetického systému“, 16. prosince 2024, s. 17.

² Tamtéž.

scénářů a desetiletého plánu rozvoje sítí, 2) zajistit, aby scénáře byly vypracovány v souladu s programem dekarbonizace, a umožnit snadnější přístup projektům inteligentních elektrizačních sítí a 3) zavést zjednodušený proces podávání žádostí pro malé a střední provozovatele distribučních soustav;

14. zdůrazňuje, že plánování sítí je dlouhodobý proces úzce spojený se stabilitou investic; navrhuje tedy prodloužit časový rámec pro plány rozvoje sítě na 20 let; zdůrazňuje, že program EU v oblasti hospodářské soutěže naléhavě vyžaduje investice do elektrizačních soustav a že tyto investice by se neměly odkládat;
15. dále konstatuje, že EU bude i nadále udržovat pevné vazby v oblasti elektřiny se sousedními zeměmi, a proto je přesvědčen, že Komise by měla tuto spolupráci se sousedními zeměmi posílit prostřednictvím projektů ve společném zájmu se třetími zeměmi, jak je stanoveno v nařízení o TEN-E;
16. důrazně podtrhuje fakt, že Nástroj pro propojení Evropy v oblasti energetiky (CEF-E) se osvědčil jako klíčový způsob spolufinancování přeshraniční energetické infrastruktury, a trvá na jeho pokračování; vítá skutečnost, že do nejnovějšího přidělu grantů v rámci nástroje CEF-E Komise zařadila projekty elektrizačních soustav na moři;
17. považuje nedostatek podrobných, spolehlivých a srovnatelných údajů o plánování soustav na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU za překážku bránící vytvoření efektivnějších soustav; vyzývá proto členské státy, aby důkladně provedly příslušné ustanovení směrnice o elektřině¹, zejména článek 32, a aby k uplatňování tohoto článku vybízely menší provozovatele distribučních soustav;
18. vítá zprávu subjektu EU DSO o osvědčených postupech pro plány rozvoje distribučních soustav², která vyzývá členské státy, aby do svých plánů rozvoje těchto soustav zahrnuly analýzy nákladů a přínosů, a mohly tak vyhodnocovat investiční příležitosti; naléhavě vyzývá Komisi, aby na základě této zprávy vypracovala ve spolupráci se subjektem EU DSO pokyny za účelem harmonizace plánování vnitrostátního rozvoje distribučních soustav a zvýšení transparentnosti tohoto plánování, aby zveřejnila evropský přehled plánů rozvoje distribučních soustav a požadovala, aby všichni provozovatelé přenosových a distribučních soustav poskytovali energetickým regulačním orgánům nezbytné údaje o stávajících a budoucích přijímacích kapacitách své soustavy a plánování soustavy, a energetické regulační orgány tak mohly toto plánování řádně

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

² Subjekt EU DSO, „Osvědčené postupy určené subjektem EU DSO týkající se plánů rozvoje distribučních soustav“, 1. července 2024.

kontrolovat; vyzývá členské státy, aby s cílem zajistit transparentnost a umožnit zúčastněným stranám informovaně se rozhodovat o investicích provedly čl. 31 odst. 3 směrnice (EU) 2024/1711, který požaduje, aby provozovatelé sítí zveřejňovali informace o kapacitě dostupné v jejich oblasti provozu; vyzývá Komisi, aby vytvořila centralizované on-line úložiště pro všechny plány přenosu a plány rozvoje distribučních soustav;

19. upozorňuje na značné riziko, které představuje síťové omezení dodávek energie pro návratnost investic do energie z obnovitelných zdrojů, zejména s ohledem na skutečnost, že řada členských států nekompensuje účastníkům trhu omezené dodávky energie navzdory požadavkům stanoveným v člancích 12 a 13 nařízení (EU) 2019/943; vyjadřuje politování nad nedostatečnou transparentností, dostupností a granularitou údajů o omezených objemech energie z obnovitelných zdrojů a o nákladech na řízení překročení kapacity;
20. zdůrazňuje, že je důležité zavést jasné ukazatele pro měření, aby bylo možné měřit, zda EU dosahuje odpovídajícího pokroku v oblasti rozšíření a posílení elektrizační soustavy, které je potřebné pro dosažení cílů na rok 2050; konstatuje, že součástí těchto ukazatelů pro měření by mohlo být snížení síťových omezení pro energii z obnovitelných zdrojů, omezení nákladů na rozvoj soustavy v poměru k objemu dodané kapacity, zvýšení účinného využívání stávající infrastruktury, snižování ztrát a nižší surovinová náročnost;
21. bere na vědomí dosavadní činnost sítě ENTSO pro elektřinu a subjektu EU DSO zaměřenou na harmonizaci definic dostupné přijímací kapacity soustavy pro provozovatele soustav a na vytvoření jejich přehledu pro celou Unii; domnívá se, že národní regulační orgány by mohly ocenit jasná legislativní ustanovení, která by stanovovala, jaké priority by členské státy mohly uplatňovat při připojování k soustavě, aby přestaly dodržovat zásadu „kdo dřív přijde, je dřív na řadě“; žádá proto Komisi, aby v rámci přezkumu provádění, který musí dokončit do 31. prosince 2025, změnila článek 6 směrnice (EU) 2019/944 o vnitřním trhu s elektřinou a následně zavedla transparentní kritéria pro přednostní připojení, která by si členské státy zvolily a dále definovaly pro 1) připojení výrobní kapacity, jako je kvalita a vyspělost projektu, úroveň závazku, přínos k dekarbonizaci, společenský přínos a pro 2) připojení spotřebitelů, jako je kvalita a vyspělost projektu, úroveň závazku, přínos k dekarbonizaci, veřejný zájem nebo jeho strategická nebo společenská hodnota a optimalizace soustavy; vyzývá národní regulační orgány a členské státy, aby podle svých místních a vnitrostátních specifik vytvořily jasná pravidla stanovování priorit, díky nimž by bylo možné opustit přístup „kdo dřív přijde, je dřív na řadě“, a to tak, aby to odradilo žádosti o připojení, které nejsou podloženy spolehlivým projektem, které jsou spekulativní nebo u nichž zhotovitel nemůže prokázat dostatečný závazek k realizaci projektu;

22. zdůrazňuje, že lepší přeshraniční propojení energetických soustav má značný potenciál pro ušetření nákladů na úrovni soustavy s tím, že roční snížení výrobních nákladů se odhaduje na 9 miliard EUR do roku 2040, přičemž investice do přeshraniční infrastruktury a kapacit ukládání vyžadují ročně 6 miliard EUR;
23. lituje skutečnosti, že některé členské státy nesplnily do roku 2020 cíl 10% propojení soustav, a naléhavě je vyzývá, aby do roku 2030 usilovaly o dosažení současného 15% cíle propojení, jenž je stanoven v nařízení (EU) 2018/1999, neboť kapacita propojení má pro fungování vnitřního trhu EU s elektřinou zásadní význam, jelikož umožňuje významné úspory nákladů na úrovni soustav a do roku 2040 může každoročně snížit výrobní náklady o 9 miliard EUR¹; lituje, že 32 GW přeshraniční kapacity, které bude zapotřebí do roku 2030, je i nadále nevyřešenou otázkou²; vyjadřuje politování nad zpožděními a nejistotou, s nimiž je spojeno několik projektů týkajících se propojení; vyzývá proto Komisi, aby nejpozději do června 2026 na základě posouzení potřeb navrhla závazný cíl propojení, který by byl stanoven do roku 2036; zdůrazňuje, že je třeba spolupracovat s členskými státy, které neposkytují přijímací kapacity, a je třeba zapojit EU a její sousední země do jednání s cílem zajistit dokončení projektů;
24. zdůrazňuje, že je třeba urychlit povolovací řízení pro elektroenergetickou infrastrukturu; zdůrazňuje, že rozšiřování soustavy by se nemělo zpožďovat z důvodu zdlouhavých povolovacích řízení nebo nadměrných požadavků na dodávání informací; vítá proto pokrok, jehož bylo dosaženo v souvislosti s ustanoveními přijatými v rámci poslední revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie, zejména s článkem 16f této směrnice, a revize nařízení o povolování v mimořádných situacích³, a to v zájmu urychlení, zefektivnění a zjednodušení povolovacích řízení pro projekty týkající se soustav a energie z obnovitelných zdrojů, zejména vítá pokrok v souvislosti se zásadou převažujícího veřejného zájmu na projektech týkajících se soustav; konstatuje však, že navzdory ambiciózním rámcům stanoveným na úrovni EU nezaznamenaly některé členské státy podstatné zlepšení, pokud jde o lhůty pro povolování projektů; naléhavě proto vyzývá členské státy, aby tato opatření neprodleně provedly, a vyzývá Komisi, aby pozorně sledovala provádění směrnice o obnovitelných zdrojích energie a pravidelně posuzovala, zda jsou

¹ Zpráva agentury ACER o monitorování 2024, „Rozvoj elektroenergetické infrastruktury na podporu konkurenceschopného a udržitelného energetického systému“, 16. prosince 2024.

² Sdělení Komise ze dne 28. listopadu 2023 nazvané „Elektrizační soustavy, chybějící článek – Akční plán EU pro elektrizační soustavy“ (COM(2023)0757).

³ Nařízení Rady (EU) 2022/2577 ze dne 22. prosince 2022, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj>).

revidovaná ustanovení o povolování dostatečná ke splnění cílů EU; dále vyzývá Komisi, aby zavedla pro členské státy pokyny, podle nichž by do svých vnitrostátních systémů plánování musely zahrnout zásadu tichého souhlasu, která je popsána v článku 16a směrnice o obnovitelných zdrojích energie; zdůrazňuje, že posílení správní kapacity, mimo jiné prostřednictvím odpovídajícího personálního obsazení plánovacích a povolovacích orgánů, urychlí povolovací řízení;

25. vyzývá členské státy, aby vypracovaly plány na určení vyhrazených oblastí infrastruktury pro projekty týkající se soustav, jak je uvedeno v článku 15e směrnice o obnovitelných zdrojích energie; zdůrazňuje, že tyto plány jsou nezbytné pro zohlednění místních specifik a chráněných oblastí; zdůrazňuje, že tyto plány by měly být úzce koordinovány s určením oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie, aby byl zajištěn racionální, účinný a integrovaný přístup k rozvoji energetické infrastruktury;
26. konstatuje, že dokumenty musí být často předkládány v tištěné podobě; vyzývá členské státy k větší digitalizaci těchto procesů, která by povolovací řízení zrychlila; vyzývá Komisi a členské státy k revizi všech právních předpisů EU týkajících se povolování, jako je směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí¹, aby mohly být zavedeny požadavky na povinnou digitalizaci žádostí, jejich předkládání a zpracování;
27. zdůrazňuje, že při rozvoji nových projektů v oblasti elektrizační soustavy je důležité jejich přijetí veřejností a zapojení veřejnosti do těchto projektů, a vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu vypracovala soubor osvědčených postupů, které by členské státy sdílely; zdůrazňuje, že v souvislosti s projekty, které se týkají elektrizační soustavy, a s posilováním soustavy, má zásadní význam účinná komunikace s občany a komunitami; konstatuje, že podpora na místní úrovni může pomoci urychlit výstavbu kritické infrastruktury, což může pomoci ke splnění cílů na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU; naléhavě vyzývá k urychlenému provedení paktu EU o spolupráci s odvětvím elektroenergetiky a ke koordinaci se signatáři z jednotlivých zemí (s provozovateli přenosové soustavy, provozovateli distribuční soustavy, národními regulačními orgány) s cílem zaručit včasnou, smysluplnou a pravidelnou účast veřejnosti na projektech elektrizačních soustav;

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

28. vyzývá k tomu, aby v rámci připravovaného balíčku opatření pro evropské elektrizační soustavy byla svolána skupina TAIEX¹ pro povolovací postupy, která by členským státům pomáhala při řešení problematických míst v oblasti správy, při posilování regulační kapacity a urychlování schvalování projektů prostřednictvím sdílení osvědčených postupů a přeshraniční koordinace;
29. vítá iniciativy, které byly oznámeny v rámci Akčního plánu pro cenově dostupnou energii; doporučuje, aby Komise rozšířila „trojstrannou smlouvu o cenově dostupné energii pro evropský průmysl“ i na menší výrobce energie, včetně energetických komunit, malých a středních podniků a podniků, s využitím flexibility a odezvy na straně poptávky, a aby propojila výsledky těchto kooperačních struktur s procesy plánování soustav na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU s cílem optimalizovat plánování soustav, investice do nich a jejich využití od samého počátku;
30. zdůrazňuje, že je potřeba zlepšit rámec pro zadávání veřejných zakázek, aby bylo možné řešit problémy provozovatelů elektrizačních soustav s dodavatelskými řetězci; vítá proto sdělení Komise o Dohodě o čistém průmyslu a oznámení Komise o chystaném přezkumu směrnic o zadávání veřejných zakázek²; poukazuje na potenciál veřejných zakázek pro další rozvoj silného výrobního řetězce EU pro dodávky zařízení, softwaru a služeb týkajících se elektrizačních soustav; vyzývá Komisi, aby podporovala odolnost, udržitelnost a bezpečnost při zadávacích řízeních pro provozovatele elektrizačních soustav; podporuje větší soudržnost mezi předpisy EU o zadávání veřejných zakázek; vyzývá Komisi, aby upravila pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek s cílem harmonizovat a zjednodušit funkční specifikace nabídek za účelem zvýšení kapacit pro výrobu komponentů elektrizačních soustav;
31. je přesvědčen, že k dosažení úspor z rozsahu a k urychlení technologického vývoje je nezbytná náležitá standardizace a společných technických specifikací; dále se domnívá, že je nezbytné zajistit správnou úroveň standardizace, aby se nesnížila inovační kapacita výrobců;
32. znovu připomíná, že je třeba zvážit nové obchodní modely vztahu mezi výrobcí zařízení a provozovateli, například dlouhodobé rámcové dohody, které podporují přechod od jednorázových „projektů elektrizačních soustav“ k trvalým a strukturovaným „programům

¹ TAIEX je nástroj Komise pro technickou pomoc a výměnu informací. Pomáhá orgánům veřejné správy s prováděním právních předpisů EU ve vnitrostátním právu, s jejich uplatňováním a prosazováním a usnadňuje sdílení osvědčených postupů EU.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>).

elektrizačních soustav“, jež výrobcům technologií pro elektrizační soustavy umožňují předvídatelnější plánování; vyzývá k racionalizaci nabídkových řízení na poskytování zařízení a služeb pro soustavy;

33. zdůrazňuje, že díky nadcházející revizi směrnic o zadávání veřejných zakázek bude možné zahrnout do postupů EU pro zadávání veřejných zakázek ve strategických odvětvích kritéria udržitelnosti, odolnosti a preference evropských dodavatelů, což je v souladu s ustanoveními článku 25 nařízení (EU) 2024/1735¹; požaduje, aby elektrizační soustavy a s nimi související technologie byly výslovně uznány za strategická odvětví, a byla tak zajištěna jejich způsobilost v rámci revidovaného rámce; zdůrazňuje, že posílení preference evropských dodavatelů při zadávání veřejných zakázek má zásadní význam pro snížení závislosti EU na dodavatelích z třetích zemí, pro zvýšení bezpečnosti dodavatelských řetězců a pro posilování odolné průmyslové základny EU schopné podpořit energetickou transformaci; vítá skutečnost, že Evropská investiční banka (EIB) zavedla tzv. „balíček opatření pro výrobu elektrizačních soustav“ na podporu evropských dodavatelských řetězců s protizárukami v objemu nejméně 1,5 miliardy EUR pro výrobce komponentů elektrizačních soustav; vyzývá k vytvoření dalších podobných finančních nástrojů, které by poskytly dlouhodobou investiční jistotu a urychlily rozšiřování evropských výrobních kapacit;

Financování

34. konstatuje, že za posledních pět let vzrostly celosvětové investice do energetické kapacity o téměř 40 %, zatímco investice do infrastruktury elektrizační soustavy zaostávají; konstatuje, že investice do elektrizační soustavy, které bude EU muset vynaložit v letech 2025 až 2050, se odhadují na 1 950 miliard EUR až 2 600 miliard EUR²;
35. se znepokojením konstatuje, že rozpočtové prostředky přidělené v rámci nástroje CEF-E nejsou dostačující na urychlené provedení všech kategorií projektů společného zájmu a projektů ve společném zájmu; konstatuje, že s rozpočtem 5,84 miliardy EUR na období 2021–2027 je kapacita programu omezená a může se stát, že nebude moci pokrýt investiční potřeby; vyzývá Komisi a členské státy, aby při navrhování příštího víceletého finančního rámce (VFR) výrazně navýšily finanční krytí nástroje CEF-E a procentní podíl prostředků CEF-E určených na elektrickou infrastrukturu jako samostatný

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1735 ze dne 13. června 2024, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému výroby technologií pro nulové čisté emise a mění nařízení (EU) 2018/1724 (Úř. věst. L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

² Zpráva agentury ACER o monitorování 2024, „Rozvoj elektroenergetické infrastruktury na podporu konkurenceschopného a udržitelného energetického systému“, 16. prosince 2024, s. 30.

odpovídající zdroj a aby zajistily, aby projekty na úrovni distribuce i přenosu s přidanou evropskou hodnotou byly způsobilé pro prostředky z rozpočtu přiděleného v rámci CEF-E; vybízí Komisi, aby dále studovala možnosti spolufinancování mezi nástrojem CEF-E a mechanismem pro financování energie z obnovitelných zdrojů;

36. konstatuje, že finanční prostředky EU jsou převážně přidělovány na přenosové soustavy, s relativně malými příděly na distribuční soustavy, a to navzdory jejich významné úloze při transformaci energetiky v EU, což dokládá skutečnost, že v letech 2014 až 2020 financoval nástroj CEF-E projekty v hodnotě okolo 5,3 miliardy EUR, z nichž přibližně 1,7 miliardy EUR bylo určeno na přenosové soustavy a 237 milionů EUR na inteligentní distribuční soustavy; konstatuje, že poslední seznam projektů společného zájmu obsahoval pouze pět projektů v oblasti inteligentní elektřiny;
37. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že regionální fondy, jako je Fond soudržnosti, Evropský fond pro regionální rozvoj nebo Nástroj pro oživení a odolnost, sice v zásadě umožňují investice do soustav, v praxi však nejsou k investování do projektů elektrizačních soustav dostatečně využívány; vyjadřuje rovněž politování nad tím, že hodnotící kritéria uplatňovaná na posuzování projektů, které byly předloženy v reakci na výzvy Inovačního fondu EU, znemožňují financování demonstrací a výroby technologií pro soustavy; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby přiměřená výše těchto prostředků byla investována také do elektrizačních soustav;
38. vyzývá členské státy, aby zjednodušily přístup provozovatelů soustav k fondům EU spravovaným členskými státy, například zřízením jednotného kontaktního místa v těch členských státech, kde je velký podíl malých a středních provozovatelů distribučních soustav;
39. vyzývá Komisi, aby navrhla specializovaný nástroj financování, například nástroj založený na příjmech z tržního systému snižování emisí, díky němuž by členské státy mohly podporovat decentralizované a inovativní projekty týkající se soustav s jasnou přidanou evropskou hodnotou, včetně menších projektů, a dále Komisi vyzývá, aby zajistila, že členské státy budou tento nástroj účinně využívat pro uvedené účely;
40. upozorňuje, že je třeba, aby regulační rámce vedle mechanismů veřejného financování přilákaly i soukromé investice a zajistily sazby, které by odrážely náklady;
41. je přesvědčen, že preventivní investice a investice zaměřené na budoucnost pomohou řešit problematická místa soustav a předcházet síťovému omezení; poukazuje na to, že nařízení o uspořádání trhu s elektřinou stanoví regulační prvky pro preventivní investice, ale chybí v něm harmonizovaná definice a provádění v celé Unii; vyzývá členské státy, aby urychleně provedly výše zmíněná ustanovení

nařízení o uspořádání trhu s elektřinou a odstranily vnitrostátní právní překážky, a současně vyzývá národní regulační orgány, aby odstranily překážky týkající se regulačních pobídek a demotivačních faktorů, a rovněž vyzývá Komisi, aby urychleně poskytla pokyny týkající se schvalování preventivních investic, jak oznámila ve svém Akčním plánu pro elektrizační soustavy¹; je přesvědčen, že v tomto ohledu by mohla být prospěšná další harmonizace; požaduje podrobné analýzy nákladů a přínosů a plánování založené na scénářích, aby byla posouzena pravděpodobnost budoucího využití, a doporučuje dvoustupňový schvalovací proces pro projekty s vyšší mírou rizika, a to nejprve schválením menších rozpočtů na studie nebo plánování, po němž bude následovat druhé schválení nákladnějších kroků, aby se snížilo riziko uvízlých aktiv;

42. uznává, že k investicím do elektrizační soustavy pocházejícím z kapitálových trhů lze motivovat tržně orientovanými podmínkami, jako je vhodná míra návratnosti a pevný regulační rámec; zdůrazňuje, že EU a členské státy by měly podporovat soukromé investice tím, že poskytnou nástroje ke snižování rizik nebo záruky členských států; vyzývá Komisi a EIB, aby dále posilovaly iniciativy a nástroje pro financování a snižování rizika, jako jsou protizáruky, a podpořily tak další rozšiřování a modernizaci elektrizační soustavy za ceny, které jsou pro provozovatele soustav dostupné; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby elektrizační soustava EU byla financována, a tedy vlastněna veřejným a soukromým kapitálem pouze subjektů z EU nebo předem prověřených investorů ze třetích zemí, a to s ohledem na kritický význam této infrastruktury;
43. zdůrazňuje, že zatímco investiční rozhodnutí by se měla řídit účinností, včetně energetické a nákladové účinnosti, investice by neměly být zaměřeny pouze na kapitálové výdaje, ale měly by se rovněž zvažovat investice do optimalizace, obnovy a modernizace stávající infrastruktury; vítá proto článek 18 nařízení o uspořádání trhu s elektřinou, který požaduje, aby metodiky stanovování sazeb zohledňovaly kapitálové a provozní výdaje stejnou měrou a odměňovaly provozovatele za zvyšování účinnosti provozu a rozvoj jejich sítí, a to i prostřednictvím energetické účinnosti, flexibility a digitalizace; vyzývá Komisi a členské státy, aby důsledně prováděly ustanovení tohoto nařízení a soustředily se na zajištění spravedlivé a včasné náhrady nákladů, které vznikají provozovatelům soustav;
44. konstatuje, že elektrifikace ekonomiky EU, kdekoliv je technicky a ekonomicky proveditelná, by pomohla snížit síťové sazby tím, že by náklady rozložila mezi širší okruh uživatelů; zdůrazňuje proto, že je důležité zajistit, aby byl rozvoj budoucí sítě plně v souladu s prognózami poptávky vycházejícími ze zvyšování míry elektrifikace;

¹ Sdělení Komise ze dne 28. listopadu 2023 nazvané „Elektrizační soustavy, chybějící článek – Akční plán EU pro elektrizační soustavy“ (COM(2023)0757).

je znepokojen tím, že podle prognóz odborníků se mají síťové sazby do roku 2050 zvýšit přibližně o 50 % až 100 %¹; zdůrazňuje proto, že jsou zapotřebí nástroje a pobídky, které by provozovatele soustav podporovaly při efektivním řízení dostupné kapacity soustav, a to i pořizováním služeb flexibility, aby se snížily bezprostřední potřeby investic do soustav; poukazuje na to, že k efektivnosti soustav přispívají také flexibilní smlouvy o připojení, flexibilní síťové sazby a místní trhy s flexibilitou; vyzývá národní regulační orgány, aby podporovaly tyto flexibilní sazby, které spotřebitelům umožňují snadno reagovat na cenové signály a zároveň chrání zranitelné domácnosti a podniky před extrémními nárůsty cen; vyzývá Komisi a členské státy, aby aktivně řešily překážky v síťových sazbách, poplatcích za připojení a předpisech, a usnadnily tak přeshraniční investice a investice do hybridních soustav na moři;

45. vyzývá členské státy, aby uplatňovaly příslušný právní rámec EU pro uvolnění flexibility na straně poptávky tím, že urychlí zavádění inteligentních měřičů, umožní přístup k údajům ze všech měřicích zařízení a zajistí efektivní cenové signály, aby průmyslová odvětví a domácnosti mohly optimalizovat svou spotřebu a snížit své účty za elektřinu, a zároveň aby pomohly snížit provozní náklady a potřebu dalších investic do elektrizační soustavy;
46. zdůrazňuje, že uvolnění síťových sazeb a některých poplatků, které by mohlo vést ke snížení cen elektřiny, jak se navrhuje v Akčním plánu pro cenově dostupnou energii, musí být doprovázeno plánem na nahrazení zdrojů finančních prostředků potřebných pro investice do elektrizačních soustav alternativami, aby se předešlo nedostatečnému investování do těchto soustav v budoucnosti;
47. upozorňuje, že je důležité minimalizovat dodatečné náklady na účtech spotřebitelů vznikající v důsledku investic potřebných k modernizaci a rozšíření soustav, které jsou nezbytné ke splnění cílů EU v oblasti klimatu a konkurenceschopnosti; žádá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy vypracovala koordinovaný soubor osvědčených postupů pro investice a spravedlivé složení síťových sazeb se silným důrazem na zvýšení transparentnosti a odstranění poplatků nesouvisejících s energií ze síťových sazeb;
48. poukazuje na to, že pro integrovaný trh a výměnu energie z obnovitelných zdrojů s nízkými mezními náklady a současně respektování bezpečnosti systémů má zásadní význam přenosová infrastruktura a dostupnost kapacit mezi zónami; konstatuje, že v nařízení o uspořádání trhu s elektřinou je stanoven cíl, aby do roku 2025 bylo pro obchod mezi zónami k dispozici minimálně 70 % kapacit, ale členské státy mají k jeho splnění daleko; naléhavě proto

¹ Zpráva agentury ACER o monitorování za rok 2024, „Rozvoj elektroenergetické infrastruktury na podporu konkurenceschopného a udržitelného energetického systému“, op. cit.

vyzývá členské státy a jejich provozovatele přenosových soustav, aby urychlili své úsilí o maximalizaci příležitostí k obchodování mezi zónami, a zajistili tak efektivní vnitřní trh s elektřinou, vhodná investiční rozhodnutí a integraci energie z obnovitelných zdrojů; lituje, že dosažení tohoto cíle často vede k nákladům na redispečink; konstatuje, že stávající mechanismy rozdělení nákladů, jako je přeshraniční rozdělení nákladů, kompenzační mechanismus mezi provozovateli přenosových soustav a rozdělení nákladů na redispečink, jsou omezené a obtížně proveditelné, což nemotivuje k přeshraničním investicím, např. do příbřežních elektrizačních soustav; vyzývá Komisi, aby tyto mechanismy komplexně přezkoumala a zlepšila a aby zajistila, že budou odrážet sdílené výhody infrastruktury a řešit rozmanitost toků elektřiny, ať už vnitřních nebo přeshraničních, včetně mechanismu spravedlivého a vyváženého sdílení nákladů a přínosů u přeshraničních infrastrukturních projektů, které by bylo založeno na objektivních kritériích;

49. bere na vědomí zprávu sítě ENTSO pro elektřinu z dubna 2025 o případných alternativních konfiguracích nabídkových zón na základě místních simulací marginálních cen poskytnutých provozovateli přenosových soustav;

Technologie pro zkvalitnění soustav, digitalizace, inovativní řešení a odolnost

50. zdůrazňuje, že technologie pro zkvalitnění soustav, digitální řešení, pomocné služby, technologie správy dat a inteligentní energetické spotřebiče, často využívající umělou inteligenci, mohou výrazně zvýšit efektivitu stávajících kapacit soustav a maximalizovat využívání stávajících zařízení, čímž se sníží požadavek na novou infrastrukturu, například díky poskytování informací o energetických tocích v reálném čase; trvá proto na tom, že je třeba tyto technologie a inovativní řešení prozkoumat; naléhavě vyzývá národní regulační orgány, aby provozovatele přenosových a distribučních soustav motivovaly k většímu využívání těchto technologií tím, že zvaží náklady a přínosy jejich používání ve srovnání s rozšiřováním soustavy, a prostřednictvím systémů odměn založených na přínosech spíše než na nákladech, a aby porovnávaly, do jaké míry tyto provozovatele přenosových a distribučních soustav tyto technologie využívají; vyzývá Komisi, aby při posuzování projektů, které se ucházejí o finanční prostředky EU, více podporovala takovéto inovativní technologie;
51. vítá úsilí, které síť ENTSO pro elektřinu a subjekt EU DSO vyvinuly při vývoji Technopedie pro provozovatele přenosových a

distribučních soustav¹, a vyzývá Komisi, aby nařídila Technopedii dvakrát ročně aktualizovat, aby přesně odrážela úroveň technologické připravenosti zahrnutých technologií;

52. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby dále umožňovaly a zvyšovaly digitalizaci evropské elektrizační soustavy, což umožní optimalizovat provoz jejího elektroenergetického systému a sníží tlak na dodavatelský řetězec; zdůrazňuje, že pro plánování a optimalizaci elektrizační soustavy je nezbytné zajistit sdílení a interoperabilitu dat; vybízí členské státy, národní regulační orgány, subjekt EU DSO a agenturu ACER, aby se i nadále snažily urychlit svou snahu o vytvoření systému monitorování založeného na ukazatelích měřících výkonnost inteligentních sítí (tzv. ukazatele inteligentních sítí), jak je stanoveno ve směrnici o elektrině;
53. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné zvýšit bezpečnost kritické elektrizační infrastruktury, včetně propojovacích vedení a podmořských kabelů ohrožených sabotáží, a zvýšit její odolnost vůči extrémním povětrnostním jevům, změně klimatu a fyzickým a digitálním útokům; zdůrazňuje, že je třeba prohloubit spolupráci na celostátní a regionální úrovni a na úrovni EU;
54. poukazuje na rostoucí riziko koordinovaných kybernetických útoků zaměřených na celou elektrizační soustavu EU; připomíná důležitost rychlého zavedení kodexu sítě pro aspekty kybernetické bezpečnosti a dalších souvisejících kodexů sítě a souvisejících právních předpisů, jako je směrnice NIS 2² a akt o kybernetické bezpečnosti³, a vybízí Komisi, aby v nadcházejících legislativních přezkumech napravila stav fyzického zařízení elektrizačních soustav, včetně jejich dálkově ovladatelného zařízení, jako jsou střídače, na které se v současné době neuplatňují dostatečně vysoké standardy kybernetické bezpečnosti, zejména v případech, kdy je výrobce povinen v rámci jurisdikce země mimo EU oznamovat informace o slabých místech softwaru nebo hardwaru orgánům této země mimo EU; vyzývá k

¹ Subjekt EU DSO, „Provádění opatření č. 7 podle akčního plánu EU pro elektrizační soustavy: Technopedie pro provozovatele přenosových a distribučních soustav, síť ENTSO-E a subjekt EU DSO“, 18. prosince 2024.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS 2) (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/881 ze dne 17. dubna 2019 o agentuře ENISA („Agentuře Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost“), o certifikaci kybernetické bezpečnosti informačních a komunikačních technologií a o zrušení nařízení (EU) č. 526/2013 („akt o kybernetické bezpečnosti“) (Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj>).

prohloubení spolupráce na úrovni EU mezi všemi stranami s cílem zvýšit připravenost a odolnost; domnívá se, že národní regulační orgány by měly uznat náklady, které provozovatelům vznikají v souvislosti s přijímáním opatření v oblasti kybernetické bezpečnosti a odolnosti, a poskytnout pobídky pro investice do zvyšování odolnosti energetické infrastruktury vůči kybernetickým hrozbám a fyzickým a hybridním hrozbám, včetně opatření pro přizpůsobení se klimatu;

55. poukazuje na to, že je nutné zintenzivnit úsilí o ochranu stávající a budoucí kritické podmořské a pozemní energetické infrastruktury; domnívá se, že EU by měla sehrávat širší úlohu při prevenci havárií, které tuto infrastrukturu ohrožují, podpoře dohledu a obnově poškozené infrastruktury s využitím nejmodernějších technologií; vyzývá Komisi a členské státy, aby našly řešení, která by zajistila větší ochranu a odolnost kritické infrastruktury, včetně řešení pro financování těchto opatření a technologií;
56. uznává, že nové projekty vysokonapěťových elektrizačních soustav nabízejí multifunkční a nákladově efektivní příležitost k integraci dalších bezpečnostních opatření (tj. senzorů, sonaru atd.) a environmentálních řešení (tj. odpuzovačů ptáků, požárních hlásičů, přírodních koridorů atd.), pokud jsou plánovány holisticky; žádá Komisi, aby vypracovala pokyny pro národní regulační orgány, které zajistí, aby bylo počáteční plánování projektů elektrizační soustavy prováděno a financováno s ohledem na tyto prvky;
57. naléhavě vyzývá Komisi a provozovatele distribučních a přenosových soustav, aby na základě technických odborných znalostí a postupů s využitím dostupných údajů¹ a na základě společného souboru pravidel, která by zajistila bezpečnou, transparentní přenositelnost a interoperabilitu energetických dat, vytvořili společný evropský datový prostor pro energetiku vlastněný EU, kde by byla harmonizovaná data v EU bezpečně spravována, vyměňována a ukládána; zdůrazňuje, že tento společný evropský datový prostor pro energetiku by měl usnadnit sdružování a sdílení dat prostřednictvím vhodných správních struktur a služeb zaměřených na sdílení údajů a podporovat kritické energetické operace, včetně přenosu a distribuce; poukazuje na to, že evropští provozovatelé přenosových a distribučních soustav a další dříve prověření aktéři elektrizační soustavy musí být schopni provozovat soustavu bezpečně a inteligentně a optimalizovat její využívání integrací flexibility a inovativních technologií v souladu s klíčovými zásadami

¹ Evropská komise: Generální ředitelství pro energetiku, Fraunhofer-Institut für System- und Innovationsforschung ISI, Guidehouse, McKinsey & Company, TNO, Trinomics, Utrecht University, Berkhout, V., Villeviere, C., Bergsträsser, J., Klobasa, M., Regeczi, D., Dognini, A., Singh, M., Stornebrink, M., Hülsewig, T., Seigeot, V., Lenzmann, F., Breitschopf, B., *Common European Energy Data Space (Společný evropský datový prostor pro energetiku)*, Úřad pro publikace Evropské unie, 2023.

interoperability, důvěry, hodnoty dat a správy; konstatuje, že ujednání o výměně údajů musí rovněž zohledňovat interakce se stranami mimo EU;

58. uznává potenciál flexibility jako nezbytného nástroje pro optimalizaci provozu systému, zachování jeho stability a posílení postavení spotřebitelů tím, že je motivuje, aby změnili své spotřební návyky; zdůrazňuje, že je důležité zavést vhodná opatření k zaručení účinných cenových signálů, které budou motivovat k flexibilitě, a to i ze strany všech koncových spotřebitelů, a zajistit, aby všechny zdroje přispívaly k bezpečnosti systému, mimo jiné rychlejším zaváděním inteligentních měřičů, inteligentních energeticky účinných budov a umožněním přístupu k údajům ze všech měřicích zařízení; žádá národní regulační orgány, aby s cílem nadále motivovat k inovacím uznaly inovace a pilotní projekty v oblasti flexibility v systému, pokud nemají negativní dopad na celkovou rovnováhu a stabilitu soustavy;
59. vyzývá národní regulační orgány, aby úzce spolupracovaly s provozovateli přenosových a distribučních soustav s cílem posoudit při současném i budoucím plánování potenciál v oblasti flexibility a potřeby vnitrostátních systémů, a to s přihlédnutím k přítomnosti průmyslu, velkých spotřebitelů, velkých výrobců a ukládání energie; poukazuje zejména na zásadní úlohu, kterou mohou při poskytování služeb v oblasti řízení přetížení sítě hrát zařízení na ukládání energie, včetně dlouhodobého ukládání elektřiny, schopná dodávat elektřinu až 100 hodin; konstatuje, že investoři do zařízení na ukládání energie potřebují k poskytování těchto zásadních systémových služeb stabilní a dlouhodobé příjmové modely, podobně jako podpůrné režimy úspěšně zajišťují jistotu příjmů pro zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů;

Dodavatelský řetězec, suroviny a potřeba dovedností

60. se znepokojením konstatuje, že celosvětový růst poptávky po technologiích pro elektrizační soustavy vytváří tlak na dodavatelské řetězce a dostupnost kabelů, transformátorů, konstrukčních částí a kritických technologií; upozorňuje na zjištění uvedená ve zprávě Mezinárodní energetické agentury z února 2025 nazvané „Budování přenosové soustavy budoucnosti“¹, že v současné době trvá pořízení kabelů dva až tři roky a získání velkých výkonových transformátorů až čtyři roky a že průměrná doba dodání kabelů a velkých výkonových transformátorů se od roku 2021 téměř zdvojnásobila;
61. je znepokojen dlouhou dobou realizace u řady součástí technologií pro elektrizační soustavy a je i nadále odhodlán udržet vedoucí

¹ Mezinárodní energetická agentura, „Budování přenosové soustavy budoucnosti – strategie pro řešení problémů v dodavatelském řetězci“, únor 2025, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/a688d0f5-a100-447f-91a1-50b7b0d8eaa1/BuildingtheFutureTransmissionGrid.pdf>.

postavení Evropy v oblasti těchto technologií, přičemž zdůrazňuje, že pro vývoj, demonstraci a rozšíření evropských technologií pro vysokokapacitní elektrizační soustavy a inovativních technologií pro zkvalitnění soustav jsou zapotřebí inovace;

62. poukazuje na to, že z hlediska infrastruktury elektrizačních soustav mají zásadní význam kritické a strategické suroviny a že poptávka po hliníku se má do roku 2050 zvýšit o 33 % a poptávka po mědi o 35 %¹; bere na vědomí rozhodnutí Komise, kterým se některé projekty v oblasti kritických surovin uznávají v rámci aktu o kritických surovinách² za strategické projekty s cílem zajistit přístup k těmto klíčovým materiálům a diverzifikovat zdroje dodávek; vyzývá Komisi a členské státy, aby zlepšily recyklaci a podporovaly za tímto účelem strategická partnerství a obchodní dohody;
63. zdůrazňuje, že je třeba posílit dodavatelské řetězce elektrizačních soustav, aby se zvýšila nabídka technologií pro elektrizační soustavy za přijatelné ceny, a tím se omezily náklady, které nesou spotřebitelé prostřednictvím síťových poplatků; vyzývá ke strategickému přístupu k nákupu energetických technologií, konstrukčních částí nebo kritických materiálů souvisejících s elektrizačními soustavami, aby se zabránilo vzniku závislosti na jediném dodavateli mimo EU;
64. je přesvědčen, že k vyřešení kapacitních překážek v dodavatelském řetězci je zapotřebí komplexní, koordinované a dlouhodobé plánování soustav v rámci celého evropského energetického systému a že takové plánování poskytuje výrobcům zásadně důležitou transparentnost a předvídatelnost, aby mohli náležitě plánovat zvyšování výrobní kapacity; domnívá se, že toto plánování musí být spolehlivé a musí umožňovat nové podnikatelské modely, jako jsou dlouhodobé rámcové dohody a smlouvy o rezervaci kapacity;
65. naléhavě vyzývá k maximální standardizaci klíčových zařízení elektrizačních soustav, pokud je to technicky možné, prostřednictvím společného technického posouzení ze strany Komise, provozovatelů distribučních a přenosových soustav a průmyslu, které by se

¹ KU Leuven, Eurometaux, 'Study quantifies metal supplies needed to reach EU's climate neutrality goal' (Studie kvantifikuje dodávky kovů potřebné k dosažení cíle EU v oblasti klimatické neutrality), 25. dubna 2022, <https://www.eurometaux.eu/media/hxdhepyy/press-release-study-quantifies-metal-supplies-needed-to-reach-eu-s-climate-neutrality-goal.pdf>.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020 (Úř. věst. L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

zabývalo všemi úrovněmi napětí, aby se zvýšila výroba, snížily ceny a zkrátily dodací lhůty a aby se podpořila interoperabilita systémů;

66. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné řešit nedostatek pracovních sil v odvětví energetiky; upozorňuje, že Komise předpokládá, že bude třeba výrazně navýšit počet pracovníků v energetice, aby bylo možné zavést obnovitelné zdroje energie, zlepšit a rozšířit soustavy a vyrobit technologie pro zvyšování energetické účinnosti a pro elektrizační soustavy a jiné relevantní technologie; vyjadřuje politování nad nedostatkem elektromechaniků a montérů, který byl hlášen v 15 členských státech, což zvyšuje personální potřeby provozovatelů distribučních a přenosových soustav; zdůrazňuje, že počet pracovníků v energetice musí do roku 2030 vzrůst o 50 %, aby bylo možné uskutečnit zavádění obnovitelných zdrojů energie¹, rozšiřování sítí a zvýšení energetické účinnosti, přičemž podle odhadů budou do roku 2050 zapotřebí další 2 miliony pracovních míst v oblasti distribuce elektřiny; vyzývá k iniciativám v oblasti odborné přípravy, prohlubování dovedností a změny kvalifikace, přičemž přednostně by měly být řešeny dovednosti související s elektrizační soustavou, aby se odstranil nedostatek kvalifikovaných pracovníků; vítá partnerství mezi univerzitami a podniky a cílené akademie dovedností EU pro strategická odvětví, mj. pro elektrizační soustavy; vybízí provozovatele distribučních a přenosových soustav, aby diverzifikovali svou pracovní sílu, mimo jiné větším zastoupením žen;
67. znovu opakuje, že členské státy a EU by měly za účelem uspokojení rostoucí poptávky po dovednostech na všech úrovních vzdělávání spolupracovat na přizpůsobení příslušných programů dovedností a rozvoji osvědčených postupů, přičemž by měly klást velký důraz na podporu genderové vyváženosti v tomto odvětví;
68. poukazuje na klíčovou úlohu malých a středních podniků a podniků EU při technologických dodávkách pro elektrizační soustavy; poukazuje na to, že je třeba získat přístup k cenově dostupné elektrifikaci, omezit náklady spojené s dodavatelským řetězcem a zajistit kvalifikovanou pracovní sílu;

Na moři

69. uznává strategický význam rozvoje příbřežních elektrizačních soustav pro dosažení cílů EU v oblasti energetické nezávislosti, většího využívání energie z obnovitelných zdrojů, odolné a nákladově efektivní elektrizační soustavy a klimatické neutrality do roku 2050; zdůrazňuje, že je důležité plně využít potenciál pěti evropských mořských pánví pro výrobu energie na moři; upozorňuje na zvláštní význam Severního moře (které zahrnuje zeměpisnou oblast

¹ Sdělení Komise ze dne 5. března 2025 s názvem „Unie dovedností“ (COM(2025)0090).

Severního moře, včetně Irského a Keltského moře), které nabízí příznivé podmínky a největší potenciál, přičemž v rámci spolupráce v oblasti energetiky v Severním moři byl stanoven cíl do roku 2050 dosáhnout 300 GW instalované kapacity pro výrobu energie na moři; vítá pokrok, kterého bylo v tomto ohledu dosaženo; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit sdruženou příbřežní elektrizační soustavu, včetně hybridních propojovacích vedení, zejména v Severním moři, aby bylo možné plně využít potenciál příbřežních elektráren a zlepšit integraci trhu s elektřinou; vyzývá Komisi a členské státy, aby prohloubily regionální spolupráci v oblasti plánování soustav a spolupráci v oblasti energetiky ve všech mořských pánvích se sousedními zeměmi EU, zejména se Spojeným královstvím a Norskem, konkrétně v oblasti rozvoje větrné energie na moři a plánování a výroby elektrizačních soustav;

70. zdůrazňuje, že je zapotřebí vytvořit stabilní a předvídatelný regulační rámec, který by zajistil co nejoptimálnější obchodní ujednání s cílem poskytnout investorům potřebnou důvěru na podporu rozvoje a propojení projektů elektrizačních soustav na moři a větrných elektráren na moři a zajistit účinnost trhu a efektivní přeshraniční toky, a to i se zeměmi mimo EU; poukazuje na to, že je třeba posílit vnitrostátní energetické soustavy tam, kde je to třeba, aby se maximalizovaly přínosy energie z obnovitelných zdrojů na moři; uznává, že kombinace přenosu energie na moři s výrobními zdroji (hybridní projekty na moři) bude nedílnou součástí účinného systému sítí, neboť to pro evropský energetický systém přináší řadu výhod, zatím však chybí vhodný regulační rámec, který by motivoval k nezbytným investicím;

Spolupráce se zeměmi mimo EU

71. vyzývá členské státy, aby prohloubily spolupráci a koordinaci s podobně smýšlejícími zeměmi mimo EU, jako je Norsko a Spojené království; připomíná, že rozvoj elektroenergetické infrastruktury pro využití potenciálu příbřežní větrné energie v Severním moři je společnou prioritou EU i Spojeného království;
72. zdůrazňuje, že k obchodování s elektřinou mezi EU a Spojeným královstvím je nutné přistupovat pragmaticky a v duchu spolupráce; vyzývá Komisi, aby úzce spolupracovala s vládou Spojeného království a aby se dohodly na vzájemně výhodných obchodních režimech, které zvýší bezpečnost dodávek energie a zajistí dosažení klimaticky neutrálního hospodářství pro obě strany; dále se domnívá, že efektivitu obchodních režimů lze dále zlepšit; vyzývá Komisi, aby v této věci konstruktivně spolupracovala se svými britskými protějšky;

Nejvzdálenější regiony

73. poukazuje na specifické výzvy, kterým čelí nejvzdálenější regiony EU a další oblasti, které nejsou připojeny k evropské elektrizační

soustavě; zdůrazňuje, že jsou závislé na dovozu a velmi zranitelné vůči plošným výpadkům elektřiny a extrémním klimatickým rizikům; upozorňuje na význam rozvoje odolných a autonomních energetických systémů prostřednictvím rozvoje místních sítí a výroby čistší energie; vyzývá Komisi, aby se v balíčku opatření pro evropské elektrizační soustavy zabývala specifickými potřebami těchto regionů a navrhla další finanční podporu, která by zvýšila nezávislost jejich energetických systémů a řešila nedostatečné propojení energetických soustav a absenci přínosů plynoucích z připojení k širší soustavě;

◦

◦ ◦

74. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.